

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

IX. Tertia pro distinctione virtuali intrinseca in rebus creatis ratio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

& ipsi obicit, ac nobis proffit, hunc in modum suadeo. Idcirco nequit intellectus noster euehi supernaturaliter ad Deum comprehendendum, eumque in ordine ad omnia connotata explicitè referendum, quia naturaliter non attingit omnem habitudinem essentialem Dei ad omnia connotata, quæ respicit: quòd si eam ita cognosceret, ad eam clarè, & explicitè cognoscendam, Dei que adeo comprehensionem, vt communiter explicatam proculdubio possit eleuari: si ergo, vt censent aduersarij, visus corporeus naturaliter percipit dependentiam essentialem albedinis à Deo, profectò poterit euehi, vt illum explicitè, & in ordine ad Deum percipiat, ac proinde Deum ipsum non prætereatur.

132 Et quidem vt instantia aduersatorum esset momenti, oporteret, aut ab ipsis probari, aut à nobis vltro supponi, quod in hac vita intellectus noster cognoscit naturaliter omnem habitudinem Deo essentialem, quo nimirum inde inferre possent non posse euehi visum corporeum ad cognoscendam dependentiam à Deo clarè, & in ordine ad ipsum Deum: haud aliter, ac intellectus cognoscens naturaliter omnem habitudinem Deo essentialem, eleuari tamen nequit ad omnem clarè, & in ordine ad cuncta sua connotata cognoscendam, sicuti ad Dei comprehensionem oportet. Sed hoc, nec à nobis donatur, nec ab aduersariis argumento extorquetur villo.

133 Quòd autem ad exemplum discursus oculo corporeo impossibilis atinet, non est mirum, quòd discursus potentiae non discursus nulla vi, etiam supernaturali conuenire queat: quemadmodum etiam supernaturaliter fieri nequit, vt lapis discurrat. Hoc autem, quid ad nostram rationem, qui solum contendimus, quòd à potentia aliqua naturaliter cognoscitur, non sine aliqua obscuritate id ipsum ab ea miraculose cognosci posse, clariùs quidem, & explicitiùs eo cognitionis genere, quòd circa alia obiecta ei non repugnat. Et verò hæc doctrina, & pe se manifesta apparet, & exemplo liquet intellectus eleuabilis ad Dei claram visionem hoc ipso, quòd eum naturaliter, & obscurè intelligat. Cum ergo visus corporeus dependentiam candoris à Deo naturaliter percipiat iuxta aduersarios, tamen imperfectè, confusè, & obscurè; cur eiusmodi imperfectio perfici, confusio distingui, & obscuritas declarari diuinitus nequeat?

134 Quòd vltimo loco obiicitur abs re est. Aliud enim est, an repugnet visum corporeum euehi ad Deum percipiendum; aliud, an hoc minime sequatur ex eorum sententia, qui formalitates distinctas candori denegant. Illius prioris, quòd extra litem est, rationem aliquam afferunt: fecus verò huius posterioris, quòd solum controuertitur.

CAPVT IX.

Tertia pro distinctione virtuali intrinseca in rebus creatis ratio.

135 Quam desumo, non ex similitudine, & dissimilitudine hominis, v.g. cum equo, sicut Scotus argumentatur, quemadmodum visum est supra tract. 3. cap. 4. sed paulò aliter ex maiori similitudine hominis cum homine, quàm cum equo. Ergo si homo non cohiberet formalitates virtualiter distinctas, esset secundum omnes verè similis equo: at nequit esse secundum omnes suas formalitates equo similis: continet igitur formalitates virtualiter distinctas, quarum alia sint similes, alia non similes equo.

R.P. Richardi Lyncei, Philosoph. Tom. III.

Maior probatur, quia homo secundum aliquas formalitates est similis equo: sed illæ iuxta aduersarios sunt etiam virtualiter indistinctæ à reliquis: ergo circumscripta distinctione virtuali, formalitates omnes hominis equo similes erunt. Minor probatur: quia, si homo secundum omnes formalitates esset similis equo, homo homini, quàm equo similior non esset, sicut, si aliquid sit idem realiter cum alio conceptu secundum omnes suas partes, nequit esse magis idem realiter cum villo alio conceptu: vnde Petrus habet summam identitatem realem cum hoc homine, nec cum alio eam maiorem fortiri potest, quæ realiter identificatur cum hoc homine secundum omnes suas partes: quòd si produceretur alius homo eiusdem materiae cum Petro, alterius tamen animæ rationalis, non haberet cum illo Petrus summam identitatem realem, quæ non daretur alia maior, nimirum, quia non esset idem realiter cum illo secundum omnes suas partes, sed penes vnâ solam.

136 Confirmatur primò: nequit quantitas molis habere æqualitatem cum alia secundum omnes suas partes, & non habere cum illa summam æqualitatem, quæ maior dari nequeat: si enim medietas huius quantitatis est æqualis medietati alterius, & tertia tertiæ, & quarta quartæ, & sic de reliquis vtriusque partibus, sanè tota vna quantitas alteri toti summè æqualis erit, vt manifestissimum est: nequit igitur quantitas perfectionis, & entitatis habere similitudinem cum alia secundum omnes vtriusque formalitates, quin illa similitudo sit summa, & qua non reperitur alia maior: exclusa autem distinctione virtuali, homo est similis equo secundum omnes vtriusque formalitates: ea ergo seclusa habebunt summam similitudinem, & qua nequeat reperiri alia maior, aut strictior.

137 Confirmatur secundò: eo ipso, quòd aliqua res duret in toto aliquo tempore determinato secundum omnes partes illius, ita vt nulla sit, in qua non duret, nequit alia res magis durare, facta solum comparatione ad illud tempus: (& par est ratio vbiacationis in ordine ad locum:) igitur etiam eo ipso, quòd indiuiduum vnus speciei sit simile indiuiduo alterius secundum omnes formalitates vtriusque, illa similitudo necessariò summa erit: sed seclusa distinctione virtuali indiuiduum speciei humanæ assimilatur indiuiduo speciei equinæ secundum omnes formalitates: summa igitur vtriusque similitudo intererit. Consequens est absurdum: ergo & illud, ex quo sequitur.

138 Huic argumento, quòd à paritate obieimus, obiicies primò: æqualitatem consistere in indiuisibili, nec in ea respectu eiusdem esse magis, & minus, quia esse duo æqualia, est, vnum tantum esse quantum est aliud, à quo, si quidpiam tollas, totum sustuleris, ac identitatis, vbiacationis, & durationis parem rationem esse; similitudinem verò in indiuisibili non consistere, ac proinde optimè stare, omnes formalitates Petri similes esse Bucephalo, haud aliter, ac Paulo, Petrum tamen esse similiorem Paulo, quàm Bucephalo, eo, quòd eadem formalitates Petri, Paulo magis, & perfectiùs, Bucephalo verò minus, & imperfectiùs assimilentur.

139 Sed enim hæc instantia principium repetit. Id enim interrogamus, cur esse vnum tantum, quantum aliud, in quo æqualitas sita est, in indiuisibili consistat, non verò esse vnum tale, quale est aliud, in quo similitudo elucet? Deinde Aristoteles 5. metaph. in solo fundamento,

fundamento, & termino discriminasse videtur similitudinem, æqualitatem, & identitatem realem, quatenus videlicet similitudo in vnitare qualitatum, æqualitas in vnitare quantitatum, identitas realis in vnitare substantiarum consistit, cætera verò eas æquiparat. Cum ergo identitas realis, & æqualitas in indiuisibili consistant, similitudo quidem nulla verisimilitudine hinc excipi potest, adeoque debet consistere in indiuisibili.

140 Obiicies secundò: omnipotentia Dei est vna, & indiuisibilis virtualiter proprietates Dei: & tamen similitudo est potentia Angelicæ, quàm humanæ: maior ergo similitudo alicuius rei creatæ cum alia, eam esse virtualiter indiuisibilem nequaquam prohibebit. Quòd autem omnipotentia similior sit potentia Angelicæ, quàm humanæ exinde constat, quòd potentia Angelica maior, & perfectior sit, quàm humana, & ad ad perfectionem diuinæ omnipotentia magis accedat, eique magis assimiletur.

141 Verùm in primis omnipotentia Dei est virtualiter diuisibilis, & multiplex, pro numero effectuum, quorum productiua est, vt inferiùs ostendemus. Deinde omnipotentia, tametsi virtualiter diuisibilis, & simplex gratis supponatur, similitudo esse poterit potentia Angelicæ, quàm humanæ, quia nimirum distinctio formalitatum, qua ipsa caret, in potentia Angelica, & humana reperitur, haud secus, ac Deus temporis habenti successiue, & prius vni eius parti, quàm alteri coexistit, non quia in Deo successio aliqua, aut prius, posteriusve reperitur, sed quia in tempore cadenti: & haud secus, ac linea simpliciter infinita similitudo est lineæ tricubitæ, quàm bicubitæ, non, quia plures habeat partes tricubitas similes lineæ tricubitæ, quàm partes bicubitas lineæ bicubitæ similes, (nam potius hæ partes plures sunt, quàm illa, vel certè non pauciores,) sed quòd è conuerso lineæ tricubitæ plures habeat partes, quibus lineæ infinita quodammodo assimiletur, quàm bicubitæ. Hinc tamen minimè fit, in creatis Petrum, v.g. similiores esse Paulo, quàm Bucephalo absque eo, quòd in Petro distinctio formalitatum sit: siquidem ea distinctio in termino saltem similitudinis Petri reperitur, vt, vel exemplo omnipotentia conspicuum est: cum ergo fundamentum, & terminus eius similitudinis, Petrus nimirum, & Paulus eiusdem rationis sint, necesse est, vt sicuti in vno, ita etiam in alio distinctio formalitatum reperitur.

142 Obiicies tertio: in homine nullam esse formalitatem, quæ non sit similis equo, & nullam, quæ dissimilis non sit: falsò igitur in argumento supposuimus, hominem habere aliquas formalitates omnino similes equo, & alias ei nullo modo similes, vt inde maior similitudo hominis cum homine, quàm cum equo eluceret. Antecedens probatur quoad vtramque partem: quia animalitas hominis prout virtualiter condistincta à rationalitate ei realiter identificatur, & hinnibilitati repugnat: animalitas autem equi eam identitatem & repugnantiam non habet: ergo prout virtualiter distincta à differentiis dissimiles sunt, ac proinde nulla formalitas hominis omnino similis equo est, siqua enim talis esset, maximè animalitas. Rursum rationalitas, & hinnibilitas eadem ratione similes in eo sunt, quòd amba animalitatem secum identificari essentialiter postulent: nulla ergo hominis formalitas equo est omnino non similis.

143 Respondeo: animalitas hominis, prout à rationalitate virtualiter condistinguitur, nec habet identitatem realem, nec carentiam identitatis realis cum rationalitate, nec etiam hinnibilitati repugnat, nec

carentiam habet eius repugnantia, haud secus, ac dici consuevit, voluntatem pro priori natura sua libertatis, & indifferentia proximæ haud habere amorem, haud etiam eius carentiam, & negationem. Huius ratio est, quia signum illud animalitatis est ipsa animalitas præcisè sumpta: animalitas autem per seipsam præcisè, nec rationalitati realiter identificatur, nec hinnibilitati repugnat, sed ea identitas, & repugnantia in complexo animalitatis, & rationalitatis consistit, vt plures arbitrantur, vel, quod probabilius est, in prædicato aliquo ab animalitate, & rationalitate virtualiter distincto, & inter vtramque medio. An autem ex eo prædicato sequatur processus in infinitum formalitatum virtualiter distinctarum, an potius non sequatur, sicuti non sequitur processus in infinitum modorum ex eo, quòd materia, v.g. per modum à se distinctum vni formæ vnatur, & ab altera auellatur, inferiùs disceptabimus.

Hinc ad reliquam obiectionem patet: namque rationalitatem, & hinnibilitatem per semetipsas præcisè non identificari cum animalitate, dictis consonum est: hinc etiam apparet, quatenus argumentum deductum à similitudine hominis cum equo efficax sit, ac solutio ei adhibita tract. præcedenti cap. 4. ad finem minimè satisfaciatur.

CAPVT X.

Quarta pro distinctione virtuali intrinseca in rebus creatis ratio.

145 Cuiusmodi est præmitti quædam. Primum est, eundem actum intellectus posse esse intensum, & remissum intuitu diuersorum obiectorum. Hoc probatur: quia idem actus intellectus potest cognoscere diuersa obiecta, vel formalia, vel certè, quod in præsens sufficit, vnum formale, & materiale aliud: respectu ergo vnus poterit esse intensus, & contemplatione alterius remissus: quemadmodum enim anima rationalis, hoc ipso, quòd eadem indiuisibilis sit in manu, & in pede, in hoc velocius, & in illo segniter, & remisse moueri simul potest, ita similiter vbi eadem cognitio intellectus nostri ad plura se extendat obiecta: in iisque sit intentionaliter, vnus profectò comparatione intensus, & alterius remissa esse valebit. Iam secundò, eadem cognitio nostra potest ferri in Deum, & creaturam, in hanc clarè, in illum obscure, & in hanc intuitiue, in illum abstractiue. At quòd clarior est cognitio, eò intensior est, & quòd obscurior est, hoc remissior, non aliter, ac lux corporea pro maiori claritate maiorem intentionem, & pro maiori obscuritate maiorem itidem remissionem habet, planè vt claritas, & obscuritas illius ab intentione: & remissione non distinguitur: idem ergo intellectus actus contemplatione duorum obiectorum intensus simul, & remissus esse potest, & solet.

146 Præterea: idem habitus potest esse intensus, & remissus, perfectus, & imperfectus respectu diuersorum actuum, haud aliter, ac eadem potentia comparatione diuersorum effectuum perfecta, & imperfecta est, & ad alios adminiculo alterius causæ eget, ad alios verò suis tantum rebus viribus sufficit: quæ enim repugnantia in huiusmodi habitu est? Quin etiam plerique Thomistæ de facto, vt aiunt, habitum Logicæ, v.g. vnum, eundemque esse respectu definitionis, & demonstrationis, & comparatione vnus intensus, ac perfectus, & alterius nondum talem, sed potius